

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸/۰۸/۳۰

نظر محمد مطمئن

د جگړې پای او سولې ته رسیدو لپاره سترگې چاته اوړي!!

بناغلی مطمئن

د امریکا دفاع وزیر جیمز متیس د اګست پر ۲۸مه ۲۰۱۸ وویل: دوی نه غواړي په افغانستان کې د افغان – امریکا جگړې لپاره د شخصي امریکایي کمپنۍ (بلاک وائر) سره هوکړه لیک وکړي، او افغان – امریکا جگړه شخصي امریکایي امنیتي کمپنیو ته وسپاري.

په ورته وخت کې د امریکا لوی درستیز جوزیف دانفورډ وویل: موږ په افغانستان کې خپل سیاسي او ډیپلوماتیک شتون قوي کوو، او په افغانستان کې اوږد مهاله پوځي حضور نه غواړو، بلکې شرایطو ته په پام سره په افغانستان کې د خپل پوځي شتون موده ټاکو.

په تیرو ۱۷ کلونو کې لومړی ځل دی چې لوړ پوړي امریکایي جنرالان دغه ډول نرمي، رغنده، تمه پیداکونکي څرګندونې او د افغان – امریکا جگړې د ختم اړوند کوي.

امریکایي چارواکو څرګنده کړي چې دوی به خپلې ډیپلوماتي او سیاسي هڅې په افغانستان کې د امریکا د سفارت د لارې مخکې یوسي، او په افغانستان کې به قوي او پیاوړي سفارت ولري. همدارنګه امریکایي چارواکي د لنډ مهاله حکومت خبرې هم په غیر رسمي ډول کوي، وایي چې افغان سیاستوال فکر کوي چې لنډ مهاله حکومت د حل لاره کیدای شي.

تمه ده چې د سپټمبر میاشتې په لومړۍ لسيزه کې به امریکایي چارواکي یو ځل بیا په دوحه – قطر کې له طالبان استازو سره وګوري، او دا ځل به په ځینو اساسي او مهمو مسایلو بحث ولري.

امریکا لا هم هڅه کوي چې د خپلو پوځیانو د وتلو د مهالویش په اړه ښکاره خبرې ونه کړي، او د سولې په نوم ځینې مقدماتي ناستې له طالبانو سره ولري، که وکولای شي د طالبانو نظریات په یو ډول د راتلونکې افغان حکومت د جوړښت اړوند واخلې، او بیا د طالبانو د نظریاتو او غوښتنو اړوند د خپلو ګټو سره سم که وکولای شي، داسې طرحې وړاندې کړي، چې بیا هم امریکا په کې ګټنډویه، او په نړیواله کچه، او خپل امریکایي ولس ته ووايي چې افغان – امریکا جگړه یوه بین الافغاني ستونزه او کشاله وه، او موږ هڅه وکړه چې د افغانانو تر منځ جوړجاړی او حل لاره پیداکړو.

لا هم امریکا په رسمي ډول څرګندونې کوي چې د افغان حکومت او طالبانو د مخامخ خبرو غوښتونکي او په ناستو کې به دوی هم ګډون کوي، ولي د جگړې د اصلي اړخ په ډول په رسمي او ښکاره ډول نه دي چمتو شوي چې له طالبانو سره د جگړې پر ختمېدو ژور بحث ته ننوځي.

اسانه هم نه ده، چې امریکا به په بیره او مخامخ داسې ژور بحث ته ننوځي چې د دوی د پوځیانو د وتلو خبره پکې لومړۍ او اخري خبره وي، اوس نو چې د امریکا دفاع وزیر، د امریکا لوی درستیز، د امریکا د بهرنیو چارو وزیر او امریکایي جنرالان په ښکاره څرګندونې کوي چې افغان جگړه نظامي حل نه، بلکې سیاسي حل لري، په کار ده چې طالبان همدا درک کړي، په دې مهم او حساس وخت کې د افغان ولس، نړۍ او سیمې سترګې طالب ته اوړي، چې طالبان کوم ډول سیاست غوره کوي، کولای شي چې افغان جگړه د خبرو د لارې پای ته ورسوي، او که به بیا ځل طالبان هم د پخواني مجاهد په څیر په سیاسي ډګر کې ماتې خوري، د امریکا په شتون او یا نه شتون کې به جگړه لا اوږدېږي، او قرباني به یې افغان ولس وي.

که زلمی خلیلزاد بیا ځل افغانستان ته د امریکا د ولسمشر د ځانګړې استازي په توګه راځي، د امنیت شورا مشر حنیف اتمر استعفی ورکوي، چین، اندونیزیا او ازبکستان طالبانو ته په خپلو هیوادونو کې تود هرکلی کوي، د ماسکو

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په څیر و لولئ

غونډه كې طالبانو ته د گډون لپاره بلنه وركول كېږي، په جوزجان كې د اسلامي دولت / داعش په وړاندي جگړه د طالبانو په گټه تمامېږي، دا ټولې هغه نښې نښانې دي چې امريكا په خپلو تگلارو كې د بدلون په حالت كې ده. په افغانستان كې د امريكايي/ ناتو قواوو عمومي قومندان جان نيكولسن چې له نظامي پلوه يې د امريكا په پوځ كې خپلې وړتياوې ښودلې وي، او دا ډول تر ډېره په سياسي برخه كې يې هم پوهاوي درلود، د سولې او جگړې گډه تگلاره يې په افغانستان كې هماله مخكې وړله، له ډيرو هلو ځلو سره سره، نه په جگړه او نه هم سولې اړوند مسايلو كې يې ځانگړې لاسته راوړنه درلوده، د هغه ځاى به دا ځل تر هغه قوي امريكايي جنرال ونه نيسي، بلکې فكر كېږي چې جنرال سكاټ ميلر به د امريكا په ۱۷ كلن پوځي ماموريت كې تر ټولو پخوانيو قومندانانو كمزوري قومندان وي چې د افغان جگړې د مشري لپاره د امريكا لخوا گمارل كېږي. دا په دې معنی ده چې امريكا نور په افغانستان كې د جگړې شدت ته د پخوا په څېر ليواله نه ده، او په افغانستان جگړه او د طالبانو خپل ورته لومړيتوب نه، بلکې سياسي حل لارې لټوي.

داچې د ناتو د ملكي برخې د مشر كاري موده هم په پوره كېډو ده، فكر كېږي چې دا ځل به امريكا/ناتو په ملكي برخه كې د پخوا په پرتله قوي شخص را وړاندي كړي، د ناتو د ملكي برخې مشري ته به قوي شخص راوليږي، تر څو له سياسي او ډيپلوماټيکو لارو د افغان – امريكا+ناتو جگړې د حل لپاى لپاره كار وكړي. افغان ولس، افغان حكومت، طالبانو، افغان سياسي ډلو، سيمټيزو هيوادونو ته په كار ده چې دا درك كړي، كه د قوي نظامي امريكايي قومندان جان نيكولسن په ځاى كمزوري نوى قومندان ميلر راځي، او بل خوا د ناتو د ملكي برخې (پريكندنه ماموريت) د اوسني كمزوري مشر/ سفير كورنيولوس زيمرمن پر ځاى تر ده قوي كس افغانستان ته راليرل كېږي، په دې معنی چې امريكا/ناتو، كاملاً دې نتيجې ته رسېدلي چې افغان – امريكا جگړه نظامي حل نه لري، او بايد له سياسي او ډيپلوماټيکو لارو دا كښاله حل شي، نو په كار ده چې افغان ډلې هم نور د جگړې د اوږدېدو چانس بهرنيانو ته په لوى لاس وړ نه كړي، او په يوه سالمه او رغنده سولې ته رسيدو لاره باندې فكر وكړي.

ازبکستان، تاجکستان، ترکمنستان چې د نفت، گاز، بريښنا پراخه زيرمي لري، دا ډول ځيني کانونه لري، او له نوري نړۍ سره د نښلولو لاره يې پر افغانستان ده، دوى هم غواړي چې اقتصاد يې وده وكړي، او اقتصادي وده يې د افغانستان سولې او امن كې ده، په كار ده چې طالبان او افغان سياستوال د منځنۍ اسيا د اقتصادي لارې تړل او د هغوي اوسني حالت درك كړي.

بل خوا چين، هند، ايران او پاکستان هم غواړي چې د منځنۍ اسيا د لارې له اروپا سره د راكړې وركړې دروازه يې خلاصه وي، چې بيا هم د همدې دروازي مانع افغانستان دى. زه يو ځل بيا پر طالبانو، افغان حكومت، افغان سياستوالو ږغ كوم چې د سولې اړوند اوسنى موقع د لاسه ورنه كړي، سيمټيز هيوادونه، نړيوال، د لوى ځواک او قوت لرونكي هيوادونه دې نتيجې ته رسېدلي چې افغان كښاله د تفاهم، سياسي او ډيپلوماټيکو لارو حل كړي، كه بيا هم پر جگړو تينگار كېږي، بيا هم د سولې اړوند نړيوالو او كورنيو هڅو مخنيوي كېږي، او بيا هم د سولې اړوند ښكاره تگلاره ونه لرو، تاريخ به مور ملامت كړي، بيا هم سترگې طالب ته اوړي، چې سولې ته رسيدو لپاره هغه څه وكړي چې افغان ولس يې تمه لري.